

HEPTENLİK HEDİYELER

Alacakaranlık bir sabah... Gece heyecandan mı gerginlikten mi uyuyamamıştım? İnsan hayatında pek çok sınava giriyor ve pek çok defa da - o sabah baktığım gibi- heyecan ve kaygıyla sonuç ekranına bakıyor. Ama bu defa başkaydı. Bu defa 16 yıllık eğitim hayatımın nihai sonucunu görecektim. Bir “yer” edinecektim. O sene 21 yaşıyla beraber bir etiketimi de geride bırakacaktım. Artık “öğrenci” değil “öğretmen” olacaktım.

Ekrana, kafesinden çıkacakmış gibi atan kalbimi sakinleştirmeye çalışarak baktım, bir daha, bir daha... Farkında olmadan parmaklarımı kilitliyor, arada kalkıp tekrar oturuyordum. Nihayet sonuç ekranı açıldı. Karşımda atandığım il, ilçe ve okul ismi belirdi. Belirdi ama ben sanki okuyamıyordum. Yani okuyordum da algılayamıyordum. Şimşek ve gök gürültüsü arasındaki o birkaç saniyelik boşluktaydım. Şimşegi görmüştüm de henüz gürlememiş gibiydi. Ve nihayet gök gürledi. Okuduğum sesler aklımda anlamlı bir bütünlüğe kavuştu: Ağrı, Doğubeyazıt, Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu. Ağrı... Ağrı... Ağrı... Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Ağrı. Ağrı dağı ile meşhurdur. En büyük ilçelerinden biri olan Doğubayazıt ise İshak Paşa Sarayı ile yerli ve yabancı turistlerin dikkatini çeker. Coğrafya bilgim ve KPSS çalışırken edindiğim bilgiler beynimi hatırlamaya ve anlamlandırmaya zorluyordu. Gözümün önüne o tepesi daim karlı yüce dağ geldi. Demek yeni memleketim orasıydı. İçimde büyük bir hafiflik hissettim. Şükürler olsun ki artık sahaya inmiş, mesleğime kavuşmuştum. Lakin bu heyecan... Ya bu kaygı... Bir Karadeniz kızı olarak ömründe Ordu'dan doğusunu henüz görmemişim ve şu an ülkemin en doğu ilçesine gidiyordum. Halimi bir kelimeyle anlatacak olsam bu “Yeni“ olurdu. “Yeni“ bir vazife, “yeni“ bir yer, “yeni“ bir hayat, “yeni“ bir iklim ve daha birçok “yeni”. Yeni, bilirsiniz, heyecan ve kaygının tatlı karışımıdır. Ben de tam olarak o kıvamdaydım.

Sonrası dağdan kopan bir kar parçasının çığ olması kadar hızlı gelişti. Hazırlıklar yapıldı, evraklar tamamlandı, biletler alındı ve “yeni” ile aramdaki bütün engeller bir bir kalktı. Doğubeyazıt'a direk giden bir araç bulamadığımdan Ağrı aktarmalı bir yolculuk planlamak zorunda kalmıştım.

Oraya giderken yaptığım yolculuk sırasında mevsimin ılık sonbahardan keskin kısa bir gecede evirilişine şaşmıştım.

Tokat'ta hala Sonbaharken Sivas'ta birden bire kışa girivermiştik. Sadece mevsimin değil coğrafyanın da değişimi beni hayrete sürüklüyordu. Sinop'ta başlayan yolculuk ormanlar, bozkır, çalılıklar ve nihayet boz bir toprak tabakası ile sona ermişti. Nasıl olup da bu kadar farklılaştığına şaşmış, kendimi iyiden iyiye başka bir ülkede gibi hissetmeye başlamıştım ve tekrar o kelimenin sihri sığındım “YENİ”.

Ağrı'dan Doğubeyazıt minibüsüne bindiğimde “İki Dil Bir Bavul“ filmindeki o meşhur sahneye ışınlandığımı sandım. Düğün salonu gibi süslenmiş o minibüste, kar üzerindeki bir çamur gibi garip duruyordum. Ten rengi olarak baya cırtlak kalmıştım. İnsanlar konuştukları dili anlamadığımı fark edince gözleriyle, başlarıyla selamladılar. Ben de onları selamladım başım ve 32 dişimle. Tabi o anlarda kaygı düzeyim bir parça daha yükseldi. Ana dilimin konuşulmayışı beni ciddi manada tedirgin etmişti. __Şimdi onuncu yılına giren öğretmenlik hayatımda ülkemin en doğusunda geçen iki yılımın bana nasıl büyüme fırsatı verdiğini, benliğimi nasıl zenginleştirdiğini, algılarımı nasıl açtığımı daha iyi fark ediyorum-.

Atandığım okul Doğubayazıt'ın 3 km dışında bir mahalledeydi. Tezek dolu avluları ve kerpiç evleri barındıran bir yerdi. Okulum oldukça kalabalıktı. Öğrencilerimin pek çoğu maddi yetersizlikler içinde olan çocuklardı. Sabah sıra olduklarında okulun giriş kapısından onlara bakardım. Bu çok koyu tenli, boncuk gözlü çocukların ayaklarında doğru dürüst bir bot, üstlerinde mont olmazdı ama soğuktan şikayet eder gibi de bir hallerini de görmezdim. Yalnızca bizim – batıdan gelen öğretmenlerin – dişlerimiz sabah ayazında birbirine çarpar, onların plastik terlikle çorapsız ayakları sanki çimendeymişçesine rahat ve kaygısız dururdu.

Türkçemizin onlar için sonradan öğrenilen ikinci bir dil olması bazı tuhaf kavramlar geliştirmelerine sebep olmuştu. Mesela: “Dersimize girecek misiniz?” yerine “Üstümüze gelecek misiniz?” derlerdi. Ya da biri diğerini kovaladığında, “Öğretmenim peşime verdi.” derlerdi. Bu tuhaf kullanım bizi güldürüyordu.

Yeni atanan öğretmen olmak demek içinizde dolup taşan bildiği her şeyi anlatma isteği ve umudu ile çalışıyor olmak demektir. Evet “saha” bizim fakülte sıralarında öğrendiğimiz “teorik bilgi” den çok farklıydı.

İlk başta bunun şokunu yaşıyordunuz, sonrasında ise çözüme odaklanıp neler yapabileceğinizi planlıyordunuz. İnsan kendindeki gayrete de şaşıyor tabii. Benim gayretimi besleyen şey çok ufak, ağır çekim bir kamera kaydındaki kadar belli belirsiz iyileşmelerdi. Zamanla öğrencilerimin Türkçe dersine ilgisi de arttı. Bu gözle görülür değişim benim en büyük motivasyon kaynağım oldu. Derslerin yanı sıra okula devam oranını arttırmak ve veli-öğretmen işbirliğini sağlamak için ev ziyaretlerine başladık. Gittiğim tezek kokulu, kerpiç evlerde sıcacık karşılandım. Aileler hakikaten saygılı ve misafirperverdi. Öğrencilerim beni evlerinde ağırlamaktan memnundu. Aynı ülkenin sınırları içinde yaşasak da ne kadar başka hayatlar sürdürdüğümüzü ziyaretler bana öğretmiş oldu. Yemekleri, sofraları, evlerindeki eşyaları bambaşkaydı. Yine de ortak paydalarda buluşup yolumuza devam ettik.

Okulumuzda ikili öğretim yapılıyordu. Biz ortaokul kısmı sabahçıydık. Kış günü güneş erken battığından dersimiz erken başlar, erken biterdi. 06.45'ten 11.40'a kadar okulda olur ve yedi ders işlerdik. Çocuklar yanlarına atıştırmalık bir şeyler alır ya da kantinden bir şeyler satın alırlardı. Alım gücü zayıf olan öğrencilerin yoğunluğundan kantinde adını sanımı bilmediğim dandik markalı ürünler satılırdı.

Bir gün bahçe nöbetçisiydim. 4 Ekim'di. Bu tarihi unutmuyorum çünkü hayatımda ilk kez ekim ayında kar yağdığını görmüştüm. Kantinin alışveriş yapılan kapısı bahçeye dönüktü. Çocukları sıraya soktum ve bahçede dolanmaya başladım. Nöbetçi olduğum gün 7 saat dersim vardı ve oturup karnımı doyurmaya vaktim yoktu. Ben de o an kantinden bir simit alıp bir yandan kemirmeye bir yandan da bahçede dolanmaya başladım. Okulu çevreleyen yüksek duvarın üstünde mantar gibi ufacık bir kız çocuğu oturmuş elindeki poşeti açmaya çalışıyordu. Yanına gittim çünkü yüksek duvardan düşmesi ihtimali beni çok ürkütmüştü. Aşağı inmesini söyledim. “Dur örtmenim, bir durasin ha!” diye beni oyalamaya başladı. Baktım beni dinlemiyor, belinden tutup hooop aşağı indirdim. Kıkır kıkır güldü. İlkokul kitaplarındaki küçük kız resimleri gibi simsiyah saç, simsiyah göz, kırmızı yanaklar, kırmızı bir burun, müthiş sevimli bir surat... Elindeki poşeti zorlaya zorlaya açtı. Ben de yanına oturdum. Poşetten bir parça tandır ekmeği ve keçi peyniri çıkardı. Peyniri ekmeğin arasına koydu. Bu arada ben simitimden bir parça koparıp ona uzatmıştım. Sevinçle aldı ve süratle mideye indirdi. Kendi de ekmeğin arasından bana ikram etti. O teneffüs tanıştık. Adı “Besra” idi. Dördüncü sınıftaydı.

Dokuz kardeşlerdi. Besra'nın üstü başı pek çok ipucu sunuyordu zaten hayatına dair. Ayakkabıları bezdi ve yırtıktı, montu oldukça kirli ve kısaydı. Şapka, bere, eldiven, atkı vs yoktu. Daha sonra okul idaresinden ve sınıf öğretmeninden yaptığım minik araştırma sonucu çok fakir bir ailesi olduğunu, ailede engelli bireylerin olduğunu, annenin de ciddi hastalıkları olduğunu öğrendim. Bu acısı kendinden büyük küçük kız ben de müthiş bir şefkat uyandırdı. Sonraki günlerde, teneffüslerde, okul çıkışlarında tatlı sohbetler etmeye başladık.

Bazen evdeki kardeşi için birkaç atıştırma alıp çantasına koyuyordum, bazen öğretmenler odasında kimse yokken ona simit ve çay ısmarlıyordum. O da bu minik jestlerime tatlı şiirler yazarak, resimler yaparak cevap veriyordu. Canım benim. Öyle minikti ki dördüncü sınıf değil ancak birinci sınıf öğrencisi gibi duruyordu.

Müdürümüzün isteği ve benim de hayalim olan bir şeyi planlamaya koyuldum: “Şiir dinletisi”. Bu dinleti için şiirleri seçtim, öğrencileri belirledim ve çalışmaya başladık. Artık okulda herkesin “kızın” dediği Besra'da bizim çalışmalara geliyor, bir kenarda oturup şiirleri dinliyor, sahnedeki hareketleri taklit ediyordu. O kadar hevesliydi ki şiir okuyanlardan daha çok sahiplenmişti bu işi. Bir gün onu provalarının sonunda kendi kendine şiirleri okurken buldum. Hem de ezbere. Hem de bütün duyguyu sesine ve davranışlarına katarak. O kadar şaşırdım ve sevindim ki. Minik yumurcak sessizce izleye izleye her şeyi kapmıştı. İsterse ona da bir şiir bulabileceğimi, bizimle şiir okumak isteyip istemediğini sordum.

“Üretmenim ben size üretmen şiirini ezberlemişim, onu diyeyim mi?” dedi. “Nasıl yani?” dedim. Meğerse çiçeğim benim için öğretmen konulu bir şiir ezberlemiş hatta abla ve abilerinin çalışmalarındaki hareketlerden kendi şiirine uyarlama yapmış. Kalktı, sahnede ezbere okudu. Mest oldum. Benim mutluluk yollarımı bilmiş de minnetini o yolla göstermişti. Koca yürekli minik kızım. Hemen onu da programa ekledim. Kış bahara dönerken biz çalışmaların neredeyse sonuna gelmiştik. Müzikler, şiirler, dekor... Her şey hazırды.

Dinletiyeye bir hafta kala şiir okuyan öğrencilerime sahnede giyebilecekleri kıyafetler konusunda bilgi veriyordum. Kot pantolon, eşofman, tayt olmaz. Temiz olsun, ütülü olsun mümkünse diyordum. Baktım bizim Besra'nın yüzü düştü. “Üretmenim, benim öyle bir elbisem yok!” dedi. Başka aklına gelecek birkaç fikir saydı. “Tamam” dedim, “Bakarız, birlikte hallederiz, telaş etme.” Ertesi gün koşa koşa yanıma geldi. Teyzesinin kızından ödünç elbise bulmuş, ağzı kulaklarında. Derken zaman geldi. Şiir dinletisi için okula öğretmen servisini çağırıştım, çocukları servise bindirirken üst başlarını da kontrol ediyordum. Genel olarak temiz ve düzgün gelmişlerdi. Besra da pembe bir elbise giymişti, yanaklarına, kara gözlerine çok yakışmıştı lakin bu pembe elbisenin altında uçları patlamış spor ayakkabıları vardı. Çocukların saçlarına takarım diye tokalar almıştım ama ayakkabı için bir “B” planım yoktu. Çocukları servise bindirip dinletiyeyi sunacağımız salona vardık. Besra da diğerleri gibi çok mutluydu, bir çift kanadı eksikti uçmaya. Ne var ki o ayakkabılar benim içimi eritmiş, ciğerimi yakmıştı. Herkes parlarken, benim minik çiçeğim böyle biraz eksik kalacaktı. Çocukların başına bir görevli seçip fon müziği eşliğinde son tekrarlarını yapmalarını söyleyip sonra da Besra'nın elinden tuttuğum gibi dışarı çıkardım. Üzerimde – hiç unutmuyorum – 7.50 tl vardı. Bu parayla bu yavruya bir ayakkabı bulabilir miydim? En azından şu töreni kotaracak kadar, o tatlı elbisesini tamamlayacak, bir ayakkabı alınır mıydı? Düşünecek pek fazla vaktim yoktu. En yakındaki birkaç mağazayı gezdik ve beyaz -bayram sabahlarına yaraşır- tokalı rügan bir ayakkabı bulduk. Lakin elimdeki para bu ayakkabıyı almaya yetmiyordu. Besra ayakkabıya çoktan aşık olmuş, kenarda benim ayakkabıyı almamı bekliyordu.

Satıcıya; öğretmen olduğumu, şu an üzerimde sadece bu kadar para olduğumu, isterse kimliğimi bırakabileceğimi, paranın geri kalanını da gün içerisinde getireceğimi söyledim. Adamcağız bana mı yoksa Besra'ya mı acıdı bilemem. “Gerek yok bacım, al giysin çocuk” dedi. Besra'ya oracıkta beyaz ruganları giydirdim. Yavrumun yürüyüşü bile değişiverdi. On beş dakikalık yolu tek kelime etmeden ve başını ayakkabılarından bir an bile kaldırmadan yürüdü. Salona döndüğümüzde vakitte gelmişti. Işıklar kapandı, sunum başladı. Sahnede olan ben miydim, öğrencilerim miydi belli değildi. Öyle heyecanlıydım. Çocuklara sahne öncesi yaptığı motivasyon ve heyecan konuşmamı biri bana da yapsa iyi olurdu. Çok şükür ki her şey yolunda gidiyordu. Son şiir Besra'nındı.

“Güler yüzlü öğretmenim

Bir tanesin canım benim

Masallarla, bilmeceler

Anlatırsın neler, neler...”

Bütün şiiri yüzüme bakarak okudu. Şiirin sonunda selam verip sahneden inerken elbisesinin içinden bir tane gül çıkarıp bana uzattı. Ah yavrum benim! Sabahtan beri bana vermek için koynunda gül saklı imiş meğer. Ağladım. Bu kadar güzel duyguların ortasında ağlamak olası bir tepkidir zaar.

Dinleti bitip de tebrikleri aldıktan sonra daha çok ağlayacağımı bilmiyordum tabii. Fotoğraflar çekildi, ikramlar dağıtıldı, şiirler ve şairler üzerine ayaküstü hoşbeş edildi. Ben de o arada çocuklarıma teşekkür etmiş, onları evlerine götüreceğim servise bindiriyordum. Besra yanıma geldi. Beyaz ruganları çıkarmış; eski, bez ayakkabılarını giymişti. Ruganların olduğu poşeti bana uzattı. Teşekkür etti. İlk önce anlamadım. “Besra, neden çıkardın ayakkabılarını? Ne kadar da yakışmıştı sana.” dedim. “Üretmenim tören bitti ya size vereyim, dedim”. “Bana vermene gerek yok ki bu ayakkabılar artık senin” dedim. Yüzü Mona Lisa tablosu gibiydi; gülümsüyordu ama birazdan ağlayacaktı ya da tam tersi, ağlıyor gibiydi, birazdan gülümseyecekti. “Üretmenim bu ayakkabılar heptenlik mi benim oldu.” dedi. Bense mevzuya o zaman aydım. Yavrucuğum o ayakkabıları sadece dinletide şiir okuduğu o birkaç dakika için aldım sanmıştı. Bir nevi kostüm yani. Ayakkabıları ona hediye ettiğimi söyleyince hemen ayağındaki bez ayakkabılardan kurtuldu. Beyaz ruganları incitmekten korkar gibiydi, parmak uçlarıyla üstünü sildi. Sonra serviste kendine ayrılan koltuğa oturdu. Ayaklarını kaldırdı ve sevgiyle ayakkabılarını seyretmeye başladı. Bütün yol boyunca yüzünde o ışıklı tebessümle başını kah sağa kah sola yatırarak ayakkabıyı izledi.

Bense hepsini evlerine bıraktıktan sonra dönüş yolunda ağladım. Elimde Besra' nın hediye ettiği gül vardı. İkimizde birbirimize “heptenlik hediyeler” vermiştik işte. O çiçek hala ahşap bir kutunun içinde, evimde durur. Herkese göre sıradan olan bir çiçek, bana bir çocuk sevinci, bir öğretmen şiiri ve saf sevgiyi gösterir. Kanımca bu duygu da yalnızca öğretmenlik mesleğiyle yaşanır.

Ayla ŞİMŞEK